

జమ్మి

ముక్తా! ముక్తా! అంటూ రెండుమూడు తడవలు పిల్చినా, భార్య సమాధానం రాకపోయేసరికి ఆత్రంగా బెడ్ రూంలో ప్రవేశించి, వొయ్యారంగా మంచంపై ఒకవైపు తిరిగి పడుకున్న భార్యను చూచాడు రఘు.

అయినా ? ముక్త భర్త రాకను గమనించనే లేదు,

‘ముక్తా! ఏమిటీ వేళ? ఎంతపిల్చినా పలక్కండా ఎందులో ఇమర్స్ అయ్యావ్? ఏ ప్రహేళికవిప్పుతున్నావ్? వోహో! కథ చదువుతున్నావా? పనిలేని ఆడవాళ్ళకి ఇదో ‘అబ్ సెషన్’ అన్నాడు రఘు.

‘నేను చదువుతన్నది కథ కాదండీ! నడుస్తున్నచరిత్రను పూసగుచ్చి కథాహారంగా నా కందించిన మాచెల్లెలి వుత్తరం.’

‘అయితే ఇంకేం? కారణం బలీయంగానే వుంది నిన్ను నీవేమరిచేందుకు, ఆమాటల పిట్ట తెలంగాణపు పలుకు బడినంతా పొదగి సుతారంగ దండలల్లి గంపలకెత్తి పంపివుంటుంది, ఇక నీవాపుట్టికలను భద్రంగా మోసుకెళ్లి ఇంటింటి కోపువ్వంటు పంచకపోతావా? ఆసురభిళాన్ని వాసన చూపించకపోతావా?’

అంతటి పని చేసింది, చేసేది, నేనుకాదండీ! మీరే! ‘తేనె పెరులవంటి తెలంగాణపు సిసలైన తెలుగు మాటతీపి చూడండీ’ అంటూ దాని కంచుగంట వంటి కంఠంతో లేపు చేసిన కథలను వినిపించింది మీరే కదూ?

ఆప్రభావం ఇప్పుడు అమెరికా తెలుగు వారిపై కూడా పడింది. ఆ కథలు విన్న వాళ్లంతా ‘మీమాటలు వుత్త పామరికం, అనాగరికం అనుకున్నామేగాని, ఆయాసలో ఇంతరుచీ, ఇన్ని సొగసులున్నాయా? అంటూ చిత్ర పోతున్నారు.

ఆగు! ముక్తా ఆగు! ‘చిత్రపోవడం’ అన్నది ఎంత సొగసైన పదబంధం? ఇది నీ చెల్లెలి ప్రభావమా? కాక స్వయం సృజనమా? కాకేం జేస్తుంది?

అన్నీ ఆపాదరింటి పువ్వులేగా !

'ఆఁ ఆవుత్తరమేద్ ? కాస్త గట్టిగా చదువునేనూవింటాను ' అంటూ కుతుహలం చూపాడు రఘు. ముక్త చదవడం ప్రారంభించింది. ఆవుత్తరం ఇలా సాగింది.

'అక్కా ! నీవిప్పుడు కాపురం వుంటున్నది మన ఏడేడు లోకాల్లో ఏ లోకమో ? తెలియదు. అయినా, అందరినీ ఆకర్షించే 'జూదూఘర్' లాంటి అమెరికా మహానగర సముదాయాల్లో అదీ వొకటని విన్నాను. అక్కడ మన తెలుగు వారు చాలామంది కాపురం వుంటున్నారనీ, అక్కడ మీరంతా, గుళ్ళూ గోపురాలు కట్టుకుని ఎంతో కలిమి డిగా పండుగ పబ్బాల్లో వేడుకలు జరుపు కుంటున్నారని కూడా విన్నాను, నిజమే ! వస్తువు కరువైతే గాని విలువ తెలిసిరాదు.

ఈమాట ఎందుకంటున్నానంటే ? ఇక్కడ మన వాళ్ళకు ఏ గాలిసోకిందో ? కానీ, రాను రాను మన భాష సంస్కృతుల పట్ల శ్రద్ధాసక్తులు సన్నగిలుతున్నాయి. అన్నిటికన్నా ప్రధానంగా రాజకీయాలు ములుసూపుతున్నాయి. అటు ఇటూ కాని త్రిశంకుస్వర్గాన్ని నిర్మించాలనుకుంటున్నారు. అదికూడా మాటల్లో చేతనయ్యే పనా ? అయినా పరుగులు మాత్రం తప్పడం లేదు.

అక్కా ! మొన్నటిదసరానాటి విషయం వ్రాస్తున్నాను.

నీకు తెల్పు గదా? మనవూళ్ళో ఆడవారికి 'బత్కమ్మ' పండుగన్నా, మగవారికి దసరా అన్నా ఎంతో సంబరం అని, అది ఎంతో వేడుక. అందుకే ఈ పండుగను 'పూలపండుగనీ' 'ఆటపాటల' పండుగనీ 'కలెగల్పుల పండుగనీ' 'సింగిణేల పండు గనీ' 'పాలిమేరదాటు' పండుగనీ, 'విజయప్రస్థానపువేళ అనీ, 'ఆయుధపూజోత్సం' అనీ, 'అపరాజితాదేవికొల్పు' అనీ, 'ముగ్గురమ్మలపండుగనీ, 'ఆదిశక్తివిశ్వరూప వైభవం' అనీ సంభావిస్తూ ఎవరి తాహతులననుసరించి వారు వైయక్తికం గానే కాక సామూహికంగా వేడుక జరుపుకునేవారు. ఈసారీఅలానే జరిగింది కానీ దాని రంగూ రుచీ మారింది.

అక్కా ! బావ కూడా నీభుజాలపై నుండి వొంగి నిన్ను వాళ్ళోకి తీసుకున్నంత పని చేస్తూ ఈ ఉత్తరాన్ని చదవుతాడనే సంగతి మరిచాను, సరే ! ఆయన మన్నిక, రుచి కోసం మన తెలంగాణపు భాషలోనే వ్రాస్తాను, చదువుకొమ్మను.

“అక్కా ! మనూరి పక్కనున్న కొండగట్టుకు ఈవలున్న వూరచెర్వు నీ కెక్కె గద? ఇంగ ఈత్యాప గుడ రివాజుపోంటి జమ్మికంట ఆడై వోయినను.

అట్లవోయిన నల్గురు ‘సుబాకాంక్షలంట’ నాజూకు మాటలు వలుక్కుంట సేతులు సేతులు గల్పుకున్నారు.

ఇంగశనామంది ఎన్నటి మణుసులూ ఈకొత్తమాటసరిగ్గనోరుదిర్గనోళ్లు ఎన్నటి తీర్గనె వొగర్ని వొగరు కాగలిచ్చుకోని బంగారం బెట్టుకున్నారు, కడ్పునిండ నగి మురిసిను.

అటెంక సోరసోర దుడ్డె గాళ్లంతరొండు జట్టె చెందాటగిన ఆడిను. అట్ల ఆటలల్ల గెలిసి నోండ్లకు ఇనాములు వంచిను. వూరి పెద్దలు.

అక్కా ! నీకు ఇంగో సంగతి అంటె ? బావ ఇనిఎగిరిగంతేసేసంగతి, అదేనమ్మ ! ఈత్యాప మనూరికి ‘సర్పంచ్’ కాపులూ, కర్ణాలుగాకుండ అడ్కన వడ్డ బీరని కొడుకు రాజం అయిండు ఎక్కెనా?

రాజం సర్పంచ్ అవుడు నాకు గుడ ఇష్టమే ! అనొద్దుగని ఇంతనో అంతనో అక్షరం తెలివివున్నోడు. ఎత్తి బుద్దులు లేవు, ఏందో ? నేనే పెద్దనంట మిర్రెక్కి కూసోక, పెద్ద చిన్న అంట నయ బయాలతోటెమెదుల్తడు. అందుకని మనోండ్లు గుడ అరమరికలిడ్చి జత జతన గల్పి కల్మిడిగ గూసున్నారు. ఇదంత జూసి వుబ్బాగని మల్లి గాడు వుండవట్ట లేక సేతులు నల్పుకుంట నల్గుట్ట నాదింత అంట ‘అయ్యలూ ! ఈనాటి, ఈకలెగల్పుల ఇచిత్రం జూస్తుంటె ఇంగఎత్తు పల్లాలన్ని వుడ్డి అంత సమంగ అయ్యె దినం కనుసూపు మేరల్నేవున్నట్లునిపిస్తుండది’ అంట ఎడ్మసెవి నుంచి కుడిసెవి దాంక పండ్లు ఇగిలిచ్చిండు.

“అఁ ఏంమంచో ? ఏం సమానమో ? యాడుండది మంచి ? ఎక్కడుండది సమం ? ఇవన్ని నూనె బుడ్డిమీది రాతలే. మాటలు కోటలు దాట్టయి గని సేతులు గీతలు దాటవ్. రాగిదుడ్డుంటె రాజు బిడ్డొస్తది- పైసనే అంత, అదే మంచి, అదే సమం, తతిమ్మదంత వుట్టిబ్రమ, మైదు, వో తమాసనాట్కం’ అంట పుల్ల ఇర్పిండు ఆడున్న యాదయ్య.

ఈ మాటలన్ని నక్కపిల్లోలె ఇంటున్న కర్లప్పంతులు అంటె తంటాలల్ల

తాకి ముగ్గి యెవ్వారంల కాకలు దీరిన ఎంకట్రావ్, కలుగ జేస్కోకుంట అపశకునమోలె ఇదేంమాట ? పండుగపూటల్ల లొల్లివుట్టగలదంట గొంతు జెర సవరిచ్చుకోని యాద య్యను జూసుకుంట -

'యాదయా ! నీవు, మరెంటె మరి కటీనంగ మాట్లాడుతుండవు. ఇప్పుడు పరీక్షల ముచ్చటే జూడరాదు ప్యాస్ అంటె నూటికి నూరు వొస్తయిగిటనా ఏంది? అవ్వల్ దర్జకు అరువై, అటెంక ముప్పె అయిదు, వొస్తెకామ్యాబ్ గద? ఇగ అసోంటప్పుడు, ఎన్నటి పోలిక జూస్తె సంతాకు మందమన్న మనమంది బాగైత్రా ? లేదా? అంట జూడాలెగని, మొదటికే మొకం జిట్టిచ్చి గుండుసున్న అంటె ఎట్ల ? నల్లరికి మెప్పితం గావొద్దా?

ఇగజూడు తమ్మి ! ఇట్ల నాసేతిని జూడు ! ఈసేతికున్న ఐదేళ్లు ఒక్కతీరు, సమంగ వుండ యా ? మనచేతిఏళ్లే సమంగలేనప్పుడు ఇంత పెద్ద సంగంల ఎచ్చుతగ్గులు వుండొద్దంటె ఎట్ల ? ఆఁ ఎన్ని ఎత్తువొంపులు వున్నగని అన్నికలిసికట్టుగ వుండు డన్నదె నిజమైన పొందిక. నల్లరు ఒక్కకుత్కోలెనడుస్తెనే ఏ పనన్న సాపుగ సుకురంగ నడుస్తది...

అవును ! ముక్తా ! ఈపలుకుల చిలక ఇన్ని మిఠాయి పొట్లాలు ఎట్ల సంపా దించిందో ? అన్న రఘు మాట వినిపించుకోకండా 'ఇంకావినండి' అంటూ ముందుకు సాగింది ముక్త...

'నోరు లేనిజీవరాసులకు గుడ నడిపిచ్చే నాయకుడుంట ఒకడుంటడు, ఉండాలె. గని, ఒక్కటి మట్టు గోరునుండి శికెదాంక బాగ పర్కాయించి చూసి ఆలోచన జేయాలె, మీరు ఎన్నుకునే పెబ్బ పురాగ గోడ మీది పిల్లి వాటపోడు గాకుండ నల్లరి మంచి సెబ్బరలు ఆర్పుకుంట, ముండ్ల బాటేది? పూలబాటేది అనేగురి దెల్పి. అందర్ని నడిపిచ్చెటోడుగావాలె, అసోంట్లోణ్ణి ఎన్నుకోండి, అందికె చిన్నా పెద్ద అంట వుండాల్సి వున్నరు. లేకపోతె గొర్రె దాటు కత ఐతది' అంట మంగళం బాడిండు.

ఇంతట్లకె పెత్తందారు తనంల వొడ్పు వొంపులు దెల్పిన కర్రెతిమ్మరెడ్డి అందు కోని ఆఁ మీరు నూరనుండి, ఆరనుండి, మంచిసెడ్డలనేవి "జీవికి పుట్టుకల్నే పుట్టు కొచ్చె జీవ లక్షణాలు, ఇవి తల్లికడ్పుల పిండం. ముద్దగట్టినప్పుడె జీవకణాలల్ల గల్పి బిడ్డ

ఎంటవె కలిసి వాస్తవిగని వేరుగ పైన వెట్టుకున్న సొమ్ములో లెగావు. ఈగుణాలు గోకిపారే సెటందుకు.

ఈదినాలల్ల గుత్పసేతవట్టిన్ ణిదెరాజ్ఞెం. సిన్నశాపనుజొస్తె పెద్దచాపకు నోరూరక తప్పదు. ఇట్లస్పష్టిలనెపొదిగివుండదిఅసలుకరామతు. అయినగని నోరులేని పసురమైన వోకట్టుబాటు ఎంట నడుస్తది. ఇదే సమతూకం, ఆ సమతూకం చెడ్డనాడు యాది నిలువదు. అందుకె ఎప్పటికప్పుడు ఏరుతారుగాకుండ శెగలు కత్తెర్లు వడ్డనె వుంట యి. అట్లై మనసంగంలగుడ సమతూకం వుండాలె. అట్ల వుండెటందుకె 'మంచి చెడ్డ' 'చిన్న పెద్ద' అనే కట్టువాటు నడుస్తది, నడువాలె, అన్నడు.

ఈ మాటలన్ని ఇంటున్న వో హరికత బాపనయ్య నడుంగల కలుగజేస్కోని "సూడుండి పెద్దమణుసులు ! ఎందుకన్న మంచిది; బూమివాటంజొసినీళ్లు వారిచ్చండి, గని, ఆపారేనీళ్లు యావంకకు, యాదిక్కుకు వారుతుండవో ? సూడుండి. ఆఁ అవి ఎవరి సొపకింది కన్నవోని మాకేంది? మేం ముద్దుగ ఎత్తు మీదుండం అంట అనుకోకుండి.

నీటిలక్షణం జెప్పలేం. వాటంజొస్కోని ఆనీళ్లు ఎటుదిక్కు మళ్లుతయో, ఎటు వార్తయో? తిక్కదిర్గి నీసొపకిందికే రావచ్చు, నిన్నులేపొచ్చు? అప్పుడే మంట మిడ్కుతవ్? అందికే ఎక్కముందు ఆలోచన చేయాలె. వుత్తమాటలె గద! అవి గాలిల గలుస్తయి అంట అనుకోగూడదు.

మనం మాట్లాడిన మాటలన్ని ఆకాశాన అంటె మొగులు మీద శబ్దబ్రహ్మయ్య కాడవుంటవి. అట్లలేకపోతె ఈయాళ్లగీరేడియో, టి.వి. గీవి ఎట్లాస్తుండె ? యాదో మాట్లాడి పొద్దుగడ్డెనంట సేతలు దుల్పుకోకుండి! అంట పత్తెం జెప్పిండు.

కామ్యకవనంలద్రౌపదమ్మ తప్పొలకు అంటుకున్న మొత్తు తీర్గ యింకా యాణ్ణో కొంచెమంత మంచితనం తనండ్లమిగిలిచ్చుకున్న రామయ్య ఇదంతయిని ఉండవట్లలేక 'అయ్యలూ! ఈయాళ్ల అందరు వొకటే పాట. రోటి పాటతీర్గ తెల్సినా తెల్వకున్న మనం మారాలె ముందుకు పోవాలె, వుక్కాలె అంటుండరు, ఇంగోటి మనోండ్లందరికి సదవు రావాలె అంటుండరు. నాకు మెప్పితమె! అంతకన్న బాగ్గెం యాడుండది? గని అక్షిరం రాస్కం మట్కొ సదువంటె నే నొప్పును. సదువు మనిషికి ఎలుగుజొపే కన్నసొంటిది.

కన్నోచ్చినంక గుడ్డినడ్క నడుస్తనంటె ఏంలాబం?

నడుమంత్రం సిరితీర్గ ఈ నడుమంత్రపు సదువులోచ్చి అంటెసీనిమ్మబోరల్ల మీదపేర్లు సదివ నేర్చి మిన్నూ మన్నుగానకుండ ఐన్రు. ఓనమాలు సరిగ మిడ్కరానోడు గుడ నేనెందుకు నాయకుడై ఎత్తుకుర్చి ఎక్కగూడదు? అప్పర్ అయ్యి ఆరాంగ కాలుమీద కాలేస్క హుకూమత్ చేయగూడదు? అంటుండడు అంట మొదలు వెట్టంగనె .....

మొగిలన్న అందుకోని - "రామయ్యపంతులూ! మీరు వొప్పన్న! తప్పన్న, ఛా అన్న, సీ అన్న, బళా! అన్నగని ఈఅక్షరం తెల్విడితోటి జనానికి కనువిప్పు కలిగిన మాట మటుకు నిజం. అక్షరం తెల్వి ఎంటనె రొండెర్గ నోళ్లకు యాదో జెరజెర పాలు, నీళ్ల అంతురం దెల్పుకనె, యిజ్జానం వొస్తుండది. వూరిమీది ముచ్చెల్ల ఎర్కకుదురు తుండది. మరీ రొండుకాళ్ల పసురాలోలె గాకుండ, ఆడీమొగ ఇద్దరు సొంత బుద్ధిమీద నడ్కుకం నేర్చుకుంటుండరు" అంట తనఎదలపొరలు ఇప్పిండు.

ఇంతట్లకె అందత్కుల బుద్ధి ఎంకటేశం అందుకోని తానుగుడ పెద్దమనిషి లెక్కన జమగావల్నంట అక్కడిక్కడ జొసి న్యాల సూపులు జొస్కుంట "ఏందోనయ్య ఈ నడ్క ఎండకాలం వానాకాలం సదువులే ఎక్కువైనయి. పేరుకే సదువులుగని, పుడ్తున్నయి జొస్తై పుట్టగొడ్లులోలె సెదలపుట్టోలె వున్న సంగాలె మిక్కుటమైనయి. చెప్పెటోనికి యినెటోడు లోకువ అంట లేసినోడు లేవనోడు అంత లీడరీ జోస్కుంట కొత్త గురువులయ్య లోలె పాతబూజులు దల్పుతం" అంట దిర్గుతుండరు. ఏందో? కొత్త పాతల మూలం దెల్సినట్ల!

గుండల్లదేలి బెండల్ల మునిగె కాలమయ్య, చిత్రాలు గురుస్తుండవి. యాడ జొసిన వూళ్లు ఈనినట్ల లెక్కపత్రంలేకుండ తోసుకుంట, దొబ్బుకుంట నడుస్తుండరు! బంగారు బాట జొపేవి గాకుండ! ఈ కంచు గంటల లొల్లి ఎక్కువైంది" అంట, కుశాలుగ జెప్పుక పోతుంటె, కొత్తంగ యిప్పుడిప్పుడె పట్నం బోయి బత్కుదెర్వే నేర్పిండ్ బాలే వెంచుండో గని బుజాల తోటి సయ్యాటలాడే జనుపాలు వెంచిన ఎల్లిపాయె పటాకి ఏసుదాసు దొర్క వట్టుకోని .--

"అవునవును సూస్తనెవుండము అందరికి శకునాలు వల్కిన బల్లితాను వోయి అంబటికుండల వడ్డదంట, ఏంశముత్కారమయ్య? ఎదుటోనికి తిర్పెపుసిప్ప

అందియ్య అందరు వేమన్నలే ! కడ్పుల ఇసం నాల్కెన బెల్లం ! తమకు పట్టసి నీతుల ముళ్లెలు ఇడ్డి పంచ అందరు సిద్దమె ! ఆందరినోళ్ల నానేది ప్యాదోడె !

నారాయణనుండి నాదాక, ఎచ్చెమ్మనుండి ఏబ్రాసిదాంక, బీమన్ననుండి ఏక్తారు గాణి దాంక, రంగశౌరినుండి రామానుజందాంక అందరు వొక్కటే పదం ఆసదం ఎంట తందాన కాండ్లు, అమ్మో ! ఇసోంటి బయిరూపులోళ్లను నమ్మితె చెడక బత్కిందె వరుసెప్పు ? అయిర్ని, బయిర్ని, బయిర్ని బత్తల జోసె ఘటాలు అంట, టపా, టపా, జాడిస్తుంటె....

ఈనడుంగల నాల్కాలల్ల ఏశంగడ్తున్న కపుటవాది కిష్టయ్య, తమాసగ వోదిక్కు కన్నా, ముక్కు కదిలిచ్చు కుంట ఆదిక్కు పండ్లు మల్కొ కండ్ల వడెటల్ల నగుకుంట మునిపండ్ల తోటి బీడి కొనగొర్ని ...

“అయ్యా ! సబలు, సంగాలంట, ఏందో బర్వగ మొగులుకు ఎత్తుకుంట మాట్లాడు తుండరు ? ఇవిటితంతూతడాక ఎవరికి దెల్వదయ్యె ? ఈసేతిమీద ఎన్నెన్ని సబలు జరిపిచ్చిన ? ఎందరు అయ్యగారోళ్ల యిష్టేజి ఎక్కి నోరు దిర్గని మాటలల్ల వుపన్యాసం దంచీ, దంచి ముప్పుటల సాయిత్యం, రానువోను కిరాయిలకంట పిడికెడు నోట్లు సేజిక్కిచ్చుక పోలేదు ?

ఏందో పట్నాల కెళ్లి పెద్ద పెద్ద బిరుదు మెగలొచ్చిను రొండు మంచిమాటలు సెవులేసుకుందమంట ఆడ జమ్మైన మందికి సెవులున్నగని అడ్డగోడటివెట్టినట్లె ? యాది దెల్పిందని ? వొచ్చిన పాపానికి ముండ్లమీదగూసున్నట్ల గూసుండి వాలంటీర్లు యిషార జోసినప్పు డల్ల సప్పట్లు మట్కుటిన్ను డబ్బలల్ల సేల్లేసి కాల్సినట్ల టపా టప మోగిచ్చిను పాపం !

ఇంగ ఆర్నవైన జెట్టీలసొంట్లోళ్ల సబలపేర్న నల్లది, తెల్లది కలెవోసి ఈ తలుగొట్టిను. గిట్లే ఎన్ని నాల్కం సమాజాలు ? ఎందరెందరు మిటారి కత్తెలు ? ఏం ఆట ? ఏం పాట ? అబ్బధూం తడాక ! ఇదంతవుత్తలొల్లె ! నురుగుబుగ్గ బూమ్మీద నిలవడ్డంత సేపన్న ఆగవు. ఇసొంటి ఈ సబలకు ఇంత పీకులాట ఎందుకు ? అంట ? వోరసెలివితోటి నగె ఇసపునగు సెడకుండ బదినికెను దక్కిచ్చుకున్న సన్నాసి మొకం బెట్టిండు.

గాలిపూరాలసొంటి ఆఈమాటలు ఇన్నంకదైర్నం దెచ్చుకోని ముక్కుసూటిగ నడై నాగయ్య మొకవాటం ఇడ్చి సూటిగ జొస్కుంట ..

“ఇందాకటినుండి మీమాటలన్నిఇంటనెవుండ గని, “అంగట్ల అబ్బా అంటె ఎక్కడోడవు ? బిడ్డా” అన్నట్ల నాట్కంల బొమ్మలను నిజం అంట నమ్మిక వడ్తారయ్య? ఆఁ మీరేందో ? “కొండలుదోగి తొండలు వట్టి” నట్ల గడ్డిపర్కలను గడ్డిపారల జేయవడ్డిరి ? ఇవన్ని వుత్తకాయితపు పులులె ! వుత్త పుట్టగొడుగులు , వానగండ్లు, వానగుర్రాలు, యివెంత ? ఇవిటిబరువెంత ? బత్కెంత ? యాదన్న లెక్కలకు దీస్కోని యిలువలు గట్టెటందుకు ? ఇవేం కాస్తయా? పూస్తయ, నిల్వనీడనిస్తయ ? కనికష్టమంట కసన్నపూడ్వ పనికొస్తయ? వానగండ్లు ఇవన్ని సూపుడు గుర్రాలాయె గని అవిపూడ్కెక ? పునాదిక ? కంకరక? గోడక? గోటీలక ? ఎందుకు పనికిరాని పాత సిబ్బికన్న దండుగ. నీళ్లమీద తట తట మంట శ్యాపఅడ్లునిల్కినంతసేపు నిలవడవు. వానకాలపు వుసిళ్లతీర్గ ఎన్నిసబలు పుట్టు కొస్తేంది ? ఎన్ని సంగాలు ఎలిస్తె ఏంది ?

నరంలేని నాల్కెకు తాళమా ? తలుగా ? ఎటుదిప్పితె అటే! శుద్దీ బద్ది ఎందుకంట ? కూసిందేకూత, ఏసిందే ఏటు ! అంతె ! ఈపొద్దు రేపటి సబలు, సంగాలంటె నాకు కుదిరిన నిర్ణాయకం 'ఇది అన్నడు.

నాగన్నగొంతులగొంతుగల్పుకుంట శోబనాద్రి లాజిగతకిరీరు జేస్తున్నట్ల మాట్లాడుకుంట “అవునయ్యా! ఈసాయిత్తెపు సబలు- సంగాలు ఎందుకంట? సూస్క ముర్వ, సెప్పుక ఏడ్వ ? ఇందుట్ల ఎంత మంది ? గుండెదిటువు, బుద్ది పదునులుండి తోటోణి మంచి గోరె టోండ్లు ? అంగిట బెల్లం- ఆత్మనయిసం నింపుకోని ఎప్పుడు ఇంగోళ్లచిద్రాలె ఎత్కుతరు ” అంటున్న శోబనాద్రి మాటను సాగనియ్యకుండ నడుంగల్పె తెగనర్కి రామచారి .....

“ఆఁ మరీ అంత ఆన్యాయంజేయకు శోబనాద్రి! తెల్లీ తెల్వక జోరుగ తూర్పార వడ్తనంటె గాలిగిన అడ్డం దిర్గిందంటె ఆపొల్లు మనమొకాన్నె వడ్తది. అందికె బద్దురం. నోరుజారిన మాట, సింగిణిడ్చిన బాణం మళ్లరావు' నీళ్లలోతు ఈతగాణికి దెల్పు. దేవుని గుట్టు పూజారికి దెల్పు ' అంట అసలు లోతుపాతులు నాకెర్క. ఎందుకంటె అందుట్ల మూడుమున్నులు మునిగిమీదికిలేసినోణ్ణి!

బాగ యాదికి వుంచుకొ, ఎప్పుడన్నగని నీళ్లబింకంజాస్కొనె కప్పలు, చాపలు జేర్తయి, పచ్చ గడ్డిలైమిడ్డలు ఆడ్తయి. నాకుదె ల్సినంతమట్టుకు ఇప్పటిపాడ్రీలల్ల అసలోండ్ల కంటె అంగడి గాండ్ల లొల్లె ఎక్కువగానొస్తంది. ఆంత భజనపర్లు తందాన గాండ్లు, అరువు బత్తెపోండ్లు, నిత్తెపుగాసగాండ్లు, కైకిలికవులు, తిర్పెపుజోగులు, బూతు గాండ్లు, నూనెనాగన్నలు, రొండు మూతులపాములు, వుప్పేసి పొత్తుగల్పెటోండ్లెనయిరి నమ్మికపు బంట్లు గన్ననా ? ప్రాణాలోడ్డి నిల్పెటందుకు ? ఆపతియాళ్ల ఆదుకునేటం దుకు అసలుయాళ్లకు తోకనాం పీకనాం?

అందికె ఎదురు బదురు నిలవడి సూటిగతుపాకి ఏసెటోణ్ణి నమ్మొచ్చు గని ఈపు పోటు గాండ్లను, తడిబట్టలతోటికుత్తెలు గొసెటోళ్లను నమ్మతరంగాదు. అమ్మో! వీండ్లంత లింగాలను మింగె జంగమయ్యలు '' అంటదండుకం జదివి సట్కున ఎవరో ? బిసదిప్పి నట్ల గప్పుగైండు.

రామచారి మాట్లాడినంక అందరు వోగడిసేపు గప్పుగై ఆలోచన్ల వడ్డరు. గని వాళ్ల ఆలోచనన్లు యాడికోమళ్లి పందిళ్లు వారకతోలిగనె, అందరి ధ్యాస మళ్లిచ్చుకుంట.

ఈ దినంల నమ్మికనె కరువైంది. యాదినిజం, యాది అవద్దం, అంట దెల్పుకు నుడే గగునమ్మైంది. ఈపొద్దురేపంత బూట్కమె ! ఇసొంటి కపుట వాదుల ముండ్ల మాటలు యిని ముర్కిల గూలెకన్న, జోలెవట్టుక జోగిఐంది నయం. పక్కదుల్పుక లేసిన కాణ్ణండి న్యాయం, దర్మం అంట పాటవాడుకుంట బత్కెటోణి బాటన కంప గొట్టి పిడ్కలకుచ్చెనోలె పాపాన్ని పోగుజేసుకునుడేపని, అంట ఆడగూసున్న ఇద్దరు ముగ్గురు పెద్దమణుసులకు సూటివెట్టి, బర్పెలేకుండనె పొడ్చినట్ల మాట్లాడిండు.

ఇదంతజాసి, అయ్యో ! ఇదేంకత ? నగులు వోయ తెగుల య్యెటట్లుండది అంట, ఆడున్నోళ్లల్ల వోచాకు అసొంటి పోరడు లేసి '' ఏందే ? పెద్దమణుసులు ? ఎంత సేపటికి మీజోలిమీదేనా ? మాపోరగాండ్లను వట్టిచ్చుకోరా ? ఎట్ల ? ఎంతసేపాయె ? ఇంటిమొకం బట్టె పొద్దుగూడ ఐతుండది. మాసిన్నోళ్ల తోటి బంగారం ముట్ట జెప్పిచ్చుకోని దీవెనార్తి ఇయ్యరా? రాంగనె బంగారం బెడ్డమంటె ? మేమే మొ ఆటలల్ల వుద్దీలు గట్టివుంటిమి, అటెంక ఇప్పుడు మీరేమొ ! వూరి మీది ముచ్చట్లన్ని ముంగలేస్క కూసుంటిరి ?

ఇంగనన్న దీసుకోండి జమ్మి అంట జేబులకెళ్లిదీసి అందరికి వెట్టుకం మొదలు వెట్టిండు. ఇంగ ఇట్ల ఆపిలగాణి చముత్కారంతోటి అందరి నోటికి తాళం ఏసినట్ల జోసి జతగాళ్లను గుడ లేపి, నగుకుంట ముర్సుకుంట జమ్మి వెట్టిచ్చుండు.

పిల్లలందరు అణిగిమణిగి వొంగొంగి పెద్దోండ్ల కాళ్లకు దండాలు వెట్టంగ వాండ్లు సంబురంగ 'నాయినలూ ! మీరంత విద్వైబుద్దులు ముద్దుగ నేర్చి, పుట్టిన గడ్డను, కన్న తల్లిని, తల్లినిమించిన దేశాన్ని మరువకుండ మంచి పేరుదేండి. నిండ నూరేండ్లు ఎళ్ల బత్కుండి అంట దీవిచ్చిను.

అక్కా ! ఇదీ కత. మరి బావ ఏవంటడో ? గని జరిగిన ముచ్చెట యిది. మనూళ్ల మొన్నటి 'దసుర' నడ్పిన తీరు ఇది. అంటూ వుత్తరం ముగించింది ముక్త.

'ముక్తా ! మీచెల్లెలు పుట్టి నేర్చిందా? పుట్టక నేర్చిందా? ఈమాట సాగుసూ, ఈరీతి రివాజులన్నీ తలనెర్చిన తాతమ్మలా రాసింది. ? మాఅమ్మ తోడుపెట్టిన మీగడ పెరుగు తిన్నట్లుగా వుంది. ఇప్పుడు అదే .. నీ అధరామృతం ఆనినట్లుగావుంది ' అంటూ రసరమ్యంగా ప్రవర్తించాడు. పగలే వెన్నెల కురిసింది.

